

Offentliggørelse af Midtvejsevaluering for "Brug for alle unge" - inspirationskatalog med gode erfaringer og opmærksomhedspunkter

Offentliggørelse af Midtvejsevaluering vedr. Brug for alle unges vejledningsindsats

1. Baggrund

Brug for alle unge (BFAU) er en satspuljefinansieret enhed, som i perioden 2015-2018 arbejder med at understøtte Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i deres arbejde med at få en større andel af de ikke-uddannelsesparate unge til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

BFAU's arbejde er organiseret gennem tre indsatsområder 1) Et samarbejde med 9 UU-centre, der geografisk er placeret i områder med en særlig høj andel af ikke-uddannelsesparate elever, 2) et samarbejde med 15 UU-centre med fokus på at udvikle og afprøve forskellige vejledningsmetoder og koncepter i UU's vejledning af målgruppen og 3) formidling af erfaringer til hele sektoren samt udgivelse af en publikationsrække som samler erfaringerne, og som vil pege ind i arbejdet med videnspakkerne, herunder særligt den om overgange.

Midtvejsevalueringen vedrører BFAU's foreløbige arbejde med indsats 1 og 2. Evaluator består af et konsortium af Epinion, Deloitte, Pluss samt LSP og CeFU, som også står for afslutningsevalueringen ultimo 2018. Midtvejsevalueringen bygger på kvalitative og kvantitative evalueringstilgange, hvor både vejledere, ledere og unge er blevet inddraget.

Midtvejsevalueringen er tænkt som et inspirationskatalog med det formål at få spredt de gode erfaringer allerede undervejs i processen, og give inspiration videre til andre, der arbejder med lignende indsatser.

2. Om midtvejsevalueringen

Midtvejsevalueringen indledes med en kort analyse af indsatsens målgruppe, som er unge, der er vurderet ikke-uddannelsesparate. Foreløbigt er størstedelen af de unge i indsatsen elever i 8. klasse. Eleverne oplever selv, at faglige udfordringer er den største udfordring for at gennemføre en uddannelse. En fjerdedel oplever at have sociale udfordringer, knapt en femtedel at have personlige udfordringer og cirka en ottendedel angiver at have psykiske udfordringer.

Midtvejsevalueringen påpeger, at selvom de unge ikke selv i så høj grad peger på personlige og sociale udfordringer, viser andre undersøgelser, at

utilstrækkelige sociale og personlige kompetencer udgør en væsentlig udfordring for, at mange unge vurderes ikke-uddannelsesparate, da de tre kompetenceområder spiller sammen.

BFAU's indsatser har primært fokus på udvikling af de unges sociale og personlige kompetencer.

Midtvejsevalueringen gennemgår de forskellige typer af vejledningsindsatser, som centrene arbejder med, og samler dem i seks temaer på tværs af indsats 1 og 2. Ved hvert tema gennemgås de gode erfaringer samt opmærksomhedspunkter. Af udvalgte gode erfaringer kan nævnes:

- **Fremskudt vejledning:** Vejlederne når ud til flere unge og forældre, når de er synligt tilstede i lokalområdet, og det giver bedre mulighed for at skabe kontakt til unge over 18 år. Vejlederne påpeger blandt andet, hvordan deres øgede synlighed betyder, at de kan komme i kontakt med både forældre og unge, som de normalt ikke er i kontakt med, fx i boligsociale områder.
- **Holdforløb og gruppevejledning:** Bidrager til at de unge oplever ikke at stå alene med usikkerhed og problematikker. Skaber basis for nye fællesskaber og bidrager til udvikling af de unges (faglige) selvtillid, samt styrker deres valgkompetence og afklaring. En UU-vejleder fremhæver fx: ”Vi har fået tilbagemeldinger fra lærerne om, at eleverne tør markere i timerne, og at de tænker, at de har noget relevant at byde ind med.”
- **Dialogredskaber:** Sikrer fokus på ressourcer i dialogen med den unge og styrker koordinering af indsatsen mellem aktørerne omkring den unge. Hjælper de unge til at hjælpe sig selv. Vejlederne fremhæver blandt andet, hvordan en ressourcevinkel på de unge bidrager til, at de som vejledere kan hjælpe de unge med at overvinde deres udfordringer frem for at fokusere på dem.
- **Brobygning med karrierelæring:** Refleksioner før og efter brobygning styrker de unges valgprocesser. Nogle elevers motivation øges så meget af brobygningen, at deres fravær i skolen mindskes, fordi de bedre kan se formålet med at gå i skole. En UU-vejleder udtaler: ”Man kommer til at snakke om nogle andre ting sammen (efterfølgende), og det var meget nemmere, fordi vi (vejlederne) havde været med. Man vidste præcis, hvad der var sket i forløbet.”
- **Tidlige indsatser:** Indsatser rettet mod mellemtrinnet muliggør forebyggende indsats og mindsker stigmatisering, og giver vejledere og lærere mere tid til at udvikle samarbejdet omkring den unge.

Tidlig indsats ser ud til at mindske fraværet blandt de unge. En UU-leder fremhæver, hvordan en tidlig indsats har betydet, at vejlederne tidligt ved "... hvilke elever, der kan ramme ind i problemer senere. Der er ingen grund til at vente på, at de kommer i 8. eller 9. klasse."

- **Forældreindsatser:** Tættere forældresamarbejde bidrager til øget forældreinvolvering i de unges skolegang. Inddragelse af (lokale) aktører med tæt kendskab til de unge og deres forældre styrker UU's kontakt til målgruppen. Det er vejledernes oplevelse, at de kan nå langt med de unge gennem forældreindsatser, der styrker relationer og samarbejde mellem UU, elever og forældre.

3. Evaluering af forskningscirkler

Midtvejsevalueringen evaluerer også UU-centrenes arbejde i forskningscirkler, som er forløbet over en periode på knapt halvandet år under ledelse af ekstern forsker Ulla Højmark Jensen. I denne periode har vejledere fra 15 forskellige UU-centre samarbejdet på tværs om at udvikle nye metoder og koncepter i vejledningen. Vejlederne har været fordelt i tre forskningscirkler, der med hvert sit tema har sat fokus på forskellige udfordringer med målgrupperne 'unge fra uddannelsesfremmede miljøer', 'forældre til unge' og 'psykisk sårbare unge'. Arbejdet i forskningscirklerne er udmundet i 15 forskellige pilotprojekter, der afprøver nye metoder og koncepter i vejledningen.

3.1. Resultater vedr. forskningscirklerne

Resultatet fra arbejdet i forskningscirkler viser bl.a.:

- **Arbejdet i forskningscirkler giver kompetenceudvikling.** Vejledere og ledere fremhæver, at de har fået styrket deres evne til at reflektere over egen praksis, tænke kritisk og være undersøgende ved både at kontrollere og evaluere egen indsats. Fx fremhæver en UU-leder: "Mine to vejledere er blevet dygtigere til at indgå i projekter og finde fokus og beskrive indsatser. De prøver at være mere præcise i deres tilgang... De er blevet meget skarpe på at beskrive indsatser og hvilke redskaber de bruger".
- **Gennem arbejdet i forskningscirkler udvikles nye indsatser, som kobler og anvender teoretisk og praktisk viden.** Vejledere og ledere fremhæver det positive ved at arbejde ud fra en meget struktureret tilgang, der er saglig og bunder i teori, men hvor det samtidigt er tydeligt, at det teoretiske arbejde skal udmunde i et produkt, der kan anvendes i deres dagligdag. Fx påpeger en UU-leder: "Jeg synes, det har været mærkbart anderledes, da vi selv har fået lov at styre hvilken retning vi måtte gå med teorien. Det har gjort det bedre. Det, at der var et tydeligt link mellem det praktiske og det teoretiske, har gjort det rigtig godt. Det har gjort det håndterbart."

- **Innovationskapaciteten i UU-centrene er blevet øget.**

Samskabelse mellem forsker og vejledere har skabt et dynamisk forhold mellem arbejdet i forskningscirklerne og udvikling, læring og implementering i praksis i de 15 UU-centre. Vejledere og ledere fremhæver, at de gennem en iterativ læringsproces har fået mod og plads til at prøve nyt og dele viden og ideer. Fx fremhæver en leder: ”Innovation er det første ord, der falder mig ind... de har en idebank, og nye perspektiver de kan bidrage med hele tiden. Og de er ikke bange for at sætte det i spil. Der er heller ikke nogen grund til at opfinde den dybe tallerken, hvis det allerede er sket.”

Overordnet udtrykker 90 pct. af vejlederne, at de enten er meget tilfredse eller tilfredse med udbyttet af arbejdet i forskningscirklerne.

5. Udbytte

Overordnet set peger midtvejsevalueringen blandt andet på, at de fleste indsatser i BFAU bygger på et tværfagligt samarbejde, og at dette har styrket vejledernes faglige identitet. De er blevet mere bevidste om, hvori deres faglighed består. Arbejdet med indsatserne og de udfordringer de har løst undervejs, har bidraget med vigtige erfaringer i forhold til arbejdet med en udfordret målgruppe.

Konkret oplever vejlederne et stort udbytte, idet de har fået styrket deres kompetencer og evne til at styre projekter, opbygge kapacitet til at arbejde kvalificeret med de unge og forankre metoder, tilgange eller produkter i praksis. Samtidigt oplever vejlederne, at deres bevidsthed omkring de unges udbytte er øget.

6. Forudsætninger og opmærksomhedspunkter

Forskningscirkler kræver tid og ressourcer, men både vejledere og centerledere oplever stort udbytte. Det fremhæves, at det har været en forudsætning med midler og projektstyring fra ministeriet for at opnå et stort udbytte og en reflektiv udviklingsproces, der sikrer, at UU kan udvikle nye løsninger. Vejlederne efterlyser dog et kompetenceløft på projektledelsesdelen.

UU-centrene fortsætter deres arbejde med vejledningsindsatserne frem mod BFAU's slutevaluering i december 2018.